

Een mooie dag

In een goed humeur was hij opgestaan, zoals elke dag. Maar vandaag was niet elke dag maar een speciale dag. Dat vergde wat afwijking van het normale ritueel. Hij was onder de douche gegaan en had zijn haar gewassen, wat hij normaal niet op een vrijdag deed. Voor de gelegenheid had hij zijn beste overhemd aantrokken, een blauwe met rode ruitjes en korte mouwen. Die kleuren stonden mooi bij zijn blauwe ogen. Dat had de verkoopster gezegd, twee jaar geleden, toen hij het kocht. De stof spande wat strak om de buik. Dat kledde af, had zij gezegd, zo leek hij slanker. Het zat natuurlijk niet echt lekker en daarom droeg hij het niet vaak. Hij keek in de spiegel, had zijn wollige baard zorgvuldig gekamd en zijn bril opgezet. Nog voordat zijn vrouw was opgestaan, was hij met zijn brommer de stad in gereden.

De eigenaar van bloemenhuis de Egelantier kende meneer De Vries en feliciteerde hem met zijn trouwdag. Was er alweer een jaar voorbij? Elke derde september kocht meneer De Vries rozen voor zijn vrouw. Voor elk jaar dat hij getrouwd was een rode roos en

voor het nieuwe jaar een witte. Kleurloze, oningevulde blaadjes voor dat wat nog komen zou. De herfst met zijn klamme dagen, haar verjaardag in november, de kerstdagen die ze met zijn ouders samen zouden vieren, de hyacintenbollen die zij altijd in februari in een glaasje in de vensterbank zette, de caravan die ze samen in mei schoonmaakten voor alle weekenden dat ze er in de komende zomer weer gebruik van zouden maken. Een mooi symbool, vond hij. De bos was met de jaren dikker geworden en duurder. Dat was dan wel weer jammer.

Met trots rekende De Vries negenentwintig rozen af en een plukje gipskruid voor de aankleding. Terugrijdend door de smalle straten van de stad trok de wind aan het feestelijke cellofaan met de gekrulde linten en liet het opbollen als een parachute. Voor de gevel van zijn huis had hij even gevloekt toen hij ontdekte dat de linten vast waren komen te zitten om de handremmen van zijn brommer, maar hij herpakte zich gauw. Het werd een mooie dag.

Aan de keukentafel zat zijn vrouw aan een mok dampende koffie. 'Ik ga van je af!' had ze gezegd terwijl zij langs hem heen de gang in keek. 'Ik ben al bij de advocaat geweest.' Hij legde de rozen op het aanrecht, schonk zichzelf ook een mok koffie in en ging tegenover haar aan de keukentafel zitten. Er werd niet meer gesproken die ochtend. Na achtentwintig jaar huwelijk wist hij wel dat als zijn vrouw eenmaal een beslissing had genomen hij daar niets meer tegen

in kon brengen. Zij was altijd een rots in de branding geweest. Ze had vier kinderen grootgebracht, die nog niet allemaal het huis uit waren, en was nooit een dag ziek geweest. In de ruzie die ze met haar zuster had gekregen, kort na het overlijden van hun moeder, had ze nooit een centimeter breed toegegeven. Ze was standvastig. Op haar kon je bouwen.

Twee uur later, toen de deurbel ging, was De Vries nog niet van zijn stoel opgestaan. Zijn koffie had hij onaangeroerd laten staan. Aan de deur stonden twee heren, Kreuze en Van 't Ende, ouderlingen van de kerk. Hij kende ze en vroeg zich af wat ze kwamen doen. Hun plechtige voorkomen – beiden gekleed in een grijze pantalon boven zwarte gepoetste schoenen en een lange donkerblauwe jas – hadden ze vakkundig gecompleteerd met een bij de gelegenheid passende blik. Een waardige blik. Zo een die sprak over de ernst van de zaak, passend bij vrijwel alle werkzaamheden die bij hun ereambt behoorden. Het ging hun gemakkelijk af. Ze waren tenslotte niet zomaar vrijwilligers, het was een roeping, met de paplepel ingegoten. Dit vak kon je niet leren, vonden ze, dat ging van vader op zoon. Zo was dat gewoon.

De Vries bood de heren in de keuken een mok koffie aan, maar die sloegen zij beleefd af. Zijn vrouw was al overgegaan tot de orde van de dag en was bezig met het strijken van de was op zolder. Hij besloot haar niet te roepen. De heren namen plaats aan de keukentafel, vouwden hun handen en keken elkaar

even aan. Dat was het teken. Hij zou er natuurlijk wel begrip voor hebben, meende Kreuze, gezien de situatie. Hij stopte even, waarna Van 't Ende het overnam. Zo deden ze dat wel vaker. Ze waren goed op elkaar ingespeeld. Nu hij en zijn echtgenote hadden besloten om hun huwelijk te beëindigen, ging Van 't Ende verder, kon De Vries onmogelijk nog deelnemen aan het avondmaal in de kerk. De predikant had hen voor de goede orde op huisbezoek gezonden en rekende natuurlijk op zijn begrip in dezen. De Vries zweeg. Nu sprong Kreuze weer in. Of hij niet ook wilde overwegen om voorlopig maar even helemaal niet meer in de kerk te verschijnen. Ook daar zou hij natuurlijk wel begrip voor hebben. De mensen namen er toch aanstoot aan, zo wist hij, het bracht maar onrust. Misschien een week of acht à tien, lang genoeg, zodat men weer op andere gedachten kon komen en was overgegaan tot de orde van de dag. Kreuze lachte een zuinig lachje. 'U kent dat wel. De krant van vandaag, daar wordt overmorgen de vis in verpakt. Het is allemaal maar een kwestie van tijd.' De Vries was opgestaan, had de heren gerustgesteld en had ze vriendelijk uitgelaten. Was hij de laatste geweest met wie zijn vrouw over hun scheiding had gesproken?

Ik wist niet dat ze nog bestonden. Die brommerhelmen die lijken op dopjes, onder de kin vastgegespt met een leren riem. Meneer De Vries had er zo een. Even daarvoor zoefde hij met zijn brommer langs het

raam van mijn werkkamer. De benen gespreid ter voorbereiding op een zachte landing. Onaangekondigd was hij ons kantoor binnengelopen en ging niet weg voordat hij iemand gesproken had die hem kon helpen. Ik werd gebeld, stond op, trok mijn rok recht en drukte mijn schouders naar beneden, kin omhoog. Ik was net mediator in familierechtzaken en hij was mijn eerste cliënt. Zachtjes sprak ik mijzelf moed in. Ik ben de professional, ik weet wat ik moet doen. Aan het einde van de gang zag ik hem zitten. Zijn helm had hij nog op.

In de spreekkamer bij een kopje koffie vertelde hij mij over wat hij die ochtend allemaal had meege maakt. Een mediationzaak was het misschien niet, zijn vrouw had al een eigen advocaat gesproken. Maar wie weet, was zij toch bereid om samen met hem om tafel te zitten. De Vries meende dat zijn vrouw, als hij haar beslissing zou accepteren, misschien wel mee zou werken. Hij dacht even na, knikte, en ging verder met zijn verhaal. Zijn eeltige handen met korte stevige vingers verraadden de aard van zijn werkzame leven. Hij was timmerman geweest op een kleine werkplaats die de vooruitgang niet had overleefd. Steeds meer mensen bestelden hun kozijnen kant en klaar op internet bij grote bedrijven. Daar kon zijn werkgever niet tegenop. Al twaalf maanden zat hij nu thuis. Eind vijftig en geen werk meer. Niets had hij omhanden. Zou dat iets te maken hebben met het besluit van zijn vrouw?

Hij zuchtte even. In mijn bijzijn maakte hij de ballen op van zijn huwelijk: achtentwintig rode rozen. 'Ons huwelijk is een goed huwelijk. Alles is er, alles loopt. Er is brood op de plank, daar zorg ik voor. Het huishouden wordt gedaan en er wordt gekookt, daar zorgt zij voor.' Niks aan de hand. Of toch? Ineens schoot hem iets te binnen. 'We slapen al zeker tien jaar apart maar dat was natuurlijk praktisch, want ik snurk en zij heeft daar dan last van.' Ik knikte begrijpend. De Vries dacht even na. 'Af en toe, als de kinderen niet thuis zijn, trekt zij haar rok op. Dan mag ik even, als u begrijpt wat ik bedoel.' Hij keek mij aan en leek te twijfelen. 'Is dat normaal, mevrouw?' Veel vragen had ik verwacht, op alles was ik voorbereid, maar moest ik hier een mening over hebben? Ik probeerde het met een 'tja' en haalde mijn schouders op.

Gelukkig ging De Vries al verder met zijn overpeiningen. De kinderen. Hun dochter, Carola, was al het huis uit, getrouwd met een hardwerkende man; zij zorgde voor een nette woning en een voedzame maaltijd. Je zag dat het goed met haar ging, daar kon je alleen maar trots op zijn als vader. Zijn vrouw hoopte gauw oma te worden, maar zij wilden nog even wachten. Hun oudste zoon, Jan, was niet in orde. Vanaf zijn geboorte was hij een zorgenkind geweest. Hij had een ontwikkelingsniveau van een kind van vijf en zat permanent in een instelling waar hij met eindeloos geduld kippen en kuikentjes schilderde op schaaltes, mokken en bordjes. De kuikentjes in licht-

geel, de kippen in bruin en de hanen in zwart met een vuurrode kam. Na het overlijden van de vader van zijn vrouw had iedereen wat geld geërfd, ook Jan. Dat hadden zij op een aparte spaarrekening gezet. Hiervan werd de jaarlijkse caravanstalling betaald en bij verjaardagen kreeg ieder familielid vijftig euro in een envelop, behalve Jan. Veel had de jongen immers niet nodig. ‘Dat blijft toch wel zo, mevrouw?’ vroeg hij mij. ‘Wij rekenen daar allemaal op.’

Iedere week bezocht zijn vrouw hun zoon in de instelling. Zij was dan een hele dag onderweg met de bus en de trein. Zelf was hij er al in jaren niet meer geweest. En dan waren er nog twee jongens, Klaas en Arie. Klaas was nu vijftien en deed het goed op school. Je zag hem niet zo vaak. Hij zat altijd op zijn kamer met zijn neus in de boeken, een echte studiebol. Hij wilde over twee jaar naar de universiteit, naar Amsterdam of Groningen, dat wist hij nog niet. Arie, de jongste, was een ander verhaal. Die was minder goed op school en luisterde helemaal nergens naar. Hij had geen enkel respect, vond De Vries. Voor niemand.

Nu hij werkloos thuis zat, zag hij die dingen en zei hij wat hij ervan vond. Zijn vrouw was natuurlijk veel te gemakkelijk geweest met de kinderen. ‘Vroeger, bij mijn eigen ouders, ging het er heel anders aan toe. Je haalde het niet in je hoofd om brutaal te zijn.’ Even deed hij alsof wij bij dezelfde ouders waren opgegroeid. ‘Dat deden wij vroeger toch niet, me-

vrouw?’ Misschien zag hij dat ik mij er met een ‘och’ van af wilde maken. Moest hij soms duidelijker zijn? ‘Ik geef u een voorbeeld, mevrouw. Laatst, zonder te vragen, heeft hij mijn brommer uit de schuur gepakt en is er mee naar een feestje gereden.’ Hij wachtte even voor hij verderging. ‘Hoe ik dat weet? D’r hingen klodders modder aan de banden. Nou, zo zet ik mijn brommer dus niet in de schuur... En dan vraag ik u, mevrouw, veertien jaar, hè, dat is toch niet normaal?’ Weer haalde ik mijn schouders op, krulde mijn mondhoeken wat naar beneden, en zei ‘hmm.’ Het lukte opnieuw.

Het was maar goed, vond hij, dat hij het laatste jaar zoveel thuis was geweest. Waar nodig had hij kunnen bijsturen en zijn vrouw regelmatig advies kunnen geven over de opvoeding van de kinderen. Dat scheelde haar een hoop kopzorgen. En op meer vlakken gaf hij haar nu zijn advies. Ook in de huishouding, het economisch doen van de boodschappen, wat een kwestie was van de folders goed doornemen, het nawissen van de ramen met krantenpapier voor een streeploos effect. ‘Wist u dat, mevrouw? Dat scheelt echt.’ En zo meer van die dingen, net wat hem opviel in en om het huis. Hij had er het beste van gemaakt, zich ingespannen voor zijn gezin. Het was hem dan ook een raadsel waarom zijn vrouw nu de beslissing had genomen om zonder hem verder te gaan. Ze was in de overgang, dat zou de oorzaak kunnen zijn. Hij had daar al wel eens wat verhalen over gehoord.

Na een langere stilte klaarde zijn gezicht een beetje op. Waarom hem dit overkwam wist hij niet, maar er te lang bij stilstaan lag niet in zijn aard. ‘Mijn ouders,’ zei hij, ‘wonen in een verzorgingstehuis hier vlakbij, de Eijckenhof, kent u dat? Dat is helemaal niet gek. Elke middag kun je in de eetzaal aanschuiven voor een warm maal. En weet u, dat smaakt prima en kost haast niets. Je kunt er zelfs uit drie verschillende gerechten kiezen. Dat is iets waar een man thuis alleen maar van kan dromen. Ik zou daar elke middag kunnen gaan eten. Dat vinden mijn ouders best. En misschien kunnen ze mijn was er ook wel bij hebben, een klein tasje per week, wie heeft daar nou erg in.’ Hij leek er schik in te krijgen.

‘Weet u, mevrouw, veel heb ik niet nodig. Een kamer voor mijzelf, een paar spullen van de kringloopwinkel en dan ben ik al tevreden. Hebt u wel eens gezien wat voor mooie spullen ze daar hebben? En haast voor niets! De kinderen blijven natuurlijk bij hun moeder, dat hoort zo. En al moet ik alimentatie betalen, er zal toch nog wel wat voor mijzelf overblijven? En dat kan ik dan uitgeven aan wat ik wil.’ Ik stelde mij voor waar hij nu aan dacht. Werphengels en dobbers in alle kleuren, bier op een doordeweekse dag, gewoon omdat niemand er wat van zou zeggen, en misschien wel een nieuwe brommer.

‘En natuurlijk moeten er ook afspraken worden gemaakt over de jongens, want die wonen nog thuis, niet?’ Hij keek mij aan. Ik kon aan zijn gezicht zien

dat hem zojuist nóg zo'n goed idee te binnen was geschoten. 'Is het dan niet ook mogelijk dat de jongste, Arie, niet meer onder mijn verantwoordelijkheid valt? Dat ie dan, zeg maar, voor zijn moeder is? Kan dat op papier, mevrouw?' Ik vertelde hem dat je wel van je echtgenote kon scheiden maar niet van je kinderen. Hij hoorde mij al niet meer. In zijn hoofd leken al weer nieuwe opties en mogelijkheden te ontspringen, als popcorn in een magnetron. Er was geen houden meer aan. Hij pakte zijn helm van tafel, schudde mij de hand en zei dat hij gauw weer zou bellen voor het maken van een afspraak, samen met zijn vrouw. Voor nu had hij genoeg te doen. In zijn gedachten kregen enkele blaadjes van de witte roos al wat kleur. Het zou best een goed jaar worden.